

Matkapäiväkirja tutkimusmatkalta Marinmaalle ja Udmurtiaan elokuussa 2019

OSALLISTUJAT: Pekka Huttu-Hiltunen, Alevtina Voitovitsh, Mariia Ostapento ja Radis Gayniatov. Osan matkasta myös Anatoli Earmakov, Anatoli Voitovitsh and Ksenja Voitovitsh.

KUVA 1. Lähdön hetkellä oli "6 kollia", Matkan aikana tavaramäärä pyrkii jopa lisääntymään, erilaisten lahjojen ja ostosten kautta. Paluumatkalla oli todellakin 8 erilaista kassia.

4.8.2019

Vaimoni Mari Mäntylä toi minut *Kostamukseen* iltapäivällä. Ajoin junalla *Petroskoihin*. Sain olla vaunuosastossa yksin, ja yöllä kirjoittelin itselleni – ajankuluksi – mietelmiä demokratiasta (Suomessa ja Venäjällä; Venäjällä se oikeastaan on hyvin lähellä neuvostoaikaista ajatusta demokraattisesta sentralismista), rasismista (joka kumpuaa epävarmuudesta omasta identiteetistä) ja oikeusvaltiosta ("Lailla on maata hallittava", korruptiota on Suomessakin, jne.).

5.8.2019

Aamulla juna saapui *Petroskoin* asemalle, vastassa olivat Mariia Ostapenko ja Anatoli Voitovitsh. Ajoimme Voitovitshien kotiin *Kukonmäen* kaupunginosaan. Siellä tapasin Alevtinan, joka oli tutkimusmatkamme johtaja ja sielu. Hänen ansiostaan matka oli mahdollinen ja hän oli suunnitellut kaikki vierailut. Tapasin myös Ksenja ja Gleb Voitovitshin. Ksenja puhui jonkin verran englantia (kuten myös Mariia).

Kävimme päivällisellä kaupungilla ja ostimme minulle venäläisen puhelimen. Valitettavasti Karjalan kulttuuriministeriön tapaaminen (varaministeri Varvara Lebedeva) peruuntui. Illan suussa tapasin Anna Efimovan, jonka kanssa kävimme läpi *Kantele go* –hankkeen asioita, erityisesti lokakuussa järjestettävää mestarikurssia. Sovittiin että kurssille tulee ainoastaan kaksi opettajaa Suomesta, Minna Raskinen ja Hanna Ryyänen.

Alevtina lähti Glebin kanssa junalla kohti Marinmaata, me jäimme vielä Petroskoihin. Iltaruokailun jälkeen menimme nukkumaan melko aikaisin.

6.8.2019

Lähdimme lopulta (valmisteluissa meni pari tuntia) noin klo 7 liikkeelle. Kuljettajana oli Anatoli Voitovitsh, autossa olivat lisäksi Mariia, Ksenja ja minä. Matkalaukkuineen, auto oli täyteen pakattu. Matkareittimme kulki "kiertotietä" koska suurin reitti oli kuulemma huonoa tietä. Sen vuoksi kannatti ajaa jopa yli 100 km pitempi reitti, joka kulki *Olhavan* kautta *Jaroslaviin*. Tämän reitin tie oli pääosin hyvää (kuva).

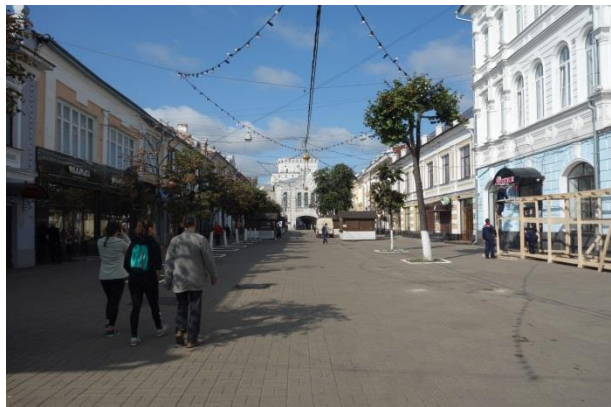
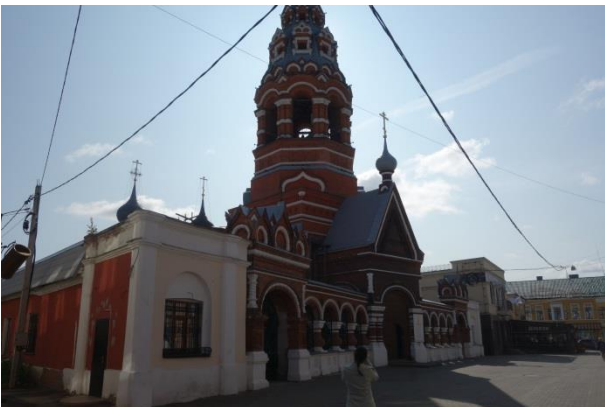

KUVAT 2 ja 3. Kiersimme parempien teiden toivossa yli 100 km. Menomatalla yövyimme Jaroslavlissa, siistissä hostelissa.

Pysähdyimme pitkän ajon (noin 1000 km) aikana vain muutaman kerran. Sää oli sateinen ja pilvinen. Olimme perillä *Jaroslavlissa* noin klo 21.30. Söimme paikallisessa ostoskeskuksen ravintolassa ja yövyimme matkakodissa, joka oli siisti ja edullinen. (kuva).

7.8.2019

*Jaroslavl*in kaupungin keskustassa kiersimme jonkin verran, katselimme kauniita vanhoja rakennuksia ja kävimme ortodoksisessa kirkossa, jossa oli palvelus, tai sen kaltainen, meneillään. Seurueemme laittoi tuohukset palamaan, hartaissa tunnelmissa. Tietenkään emme kuvanneet kirkossa sisällä. (kuva ulkopuolelta, samoin katunäkymää).

*KUVAT 4 ja 5. Jaroslavl*in kaupungin keskustassa oli komeita vanhoja rakennuksia.

Jaroslavl on vanhaa merjalaisten aluetta. Merja on suomensukuinen kieli joka on jo kadonnut. Alueen murteissa ja eräissä paikannimissä se kuitenkin vielä näkyy. Muutenkin *Jaroslavl* tuntui mielenkiintoiselta kaupungilta, jopa ihan turistimatko-kohteena. Kaupunki on melko iso, ja siellä on nähtävä.

Ajoimme saman päivän aikana vielä yli 700 km matkan. Pysähdyimme *Volgan* varrella, ja söimme pysähdyspaikoilla eväitä. (kuvat).

KUVAT 6 JA 7. Volgan ylitys tapahtui Gorodetsin kaupungissa, paikassa, jossa oli iso pato ja voimalaitos. Kuvassa 6 padon edessä poseeraavat kanssani Ksenja Voitovitsh (vas) ja Mariia Ostapenko. Kuvassa 7 on lisäksi Ksenja isä, Anatoli Voitovitsh. Pysähdyimme matkan varrella syömään omia eväitä.

Illalla saavuimme *Joshkar Olan* alueelle, *Jubileumin* kylään. Siellä meitä odotti Alevtina ja useita hänen sukulaisiaan. Perillä, noin klo 23.00 pääsimme saunaan ja söimme vielä illallisen (kuva). Sen jälkeen ajoimme vielä noin 100 km *Sernuriin*, johon majoituimme (kuva). Alevtinan perheenjäsenten kohtaaminen oli lämmin, ja pani ajattelemaan meidän perhe-käsitystä. Marilaisilla se on laajempi kuin meillä, ja suvun jäsenet halailevat toisiaan paljon tavatessaan ja ovat iloisia ja tunteellisia (kuva).

KUVA 8. Vasemmalta, illalla 7.8. Jubileumin kylässä, Marin tasavallassa: Pekka, Anatoli, Mariia, Katja, Ksenja, Galja, Valera, Sveta, Nadja, Alevtina, Lonja.

8.8.2019

Nukuimme yön Alevtinan veljen, Aleksein perheen kotona, *Sernurissa*. Heti aamulla lähdimme töihin *Ilparnurin* kylään, jossa nauhoitimme paikallista ryhmää ja sen muusikkoja. Laitteiden toiminta ei ollut moitteetonta, ja sen vuoksi tallensin useammalla kameralla katkelmia. Isoa videokameraa en saanut käyntiin aluksi ollenkaan, ja sen vuoksi lykkäsin sen Anatolille. Yllätyksekseni hän oli saanut sen toimimaan, ja jatkoin myöhemmin tallentamista sillä kameralla.

KUVAT 9 – 12. Teimme haastatteluja Ilparnurin kylässä 8.8.. Erityisesti mieleen jäivät haitarinsoitaja Nikolai Chirkov sekä Zoja Bogdanova, joka paitsi lauloj, myös soitti puun lehdellä. Yksittäisistä laulajista mielenkiintoisia olivat myös Anna Maksimova ja Roza Egorova.

Majoituimme vielä seuraavankin yön *Sernurissa*, Aleksei ja Inna Mamajevan kotona.

9.8.2019

Aamulla aikaisin lähdimme *Joshkar Olan*, ja siellä vaihtui kuljettaja. Jatkoimme Anatoli Ermakovin kuljettamalla autolla kohti *Bashkordostania*. Anatoli on itsekin Petroskoin konservatoriosta valmistunut harmonikan soittaja, joka opettaa Joshkar Olan konservatoriossa. Kuljetavaa matkaa oli jälleen lähemäs 1000 km, ja alussa tie oli erinomainen, välillä huono, välillä jopa tosi huono. Lopulta ylitimme *Kama*-joen lautalla, lähestyessämme *Neftkamskin* kaupunkia, missä mukaamme liittyi Radis. Ajettuamme sieltä vielä noin 100 km, vierailimme Radisin sedän syntymäpäivillä, jossa sain ensimmäisen kosketuksen paikalliseen juhlaperinteeseen. Radis oli illan tähti, ja koko juhlatalon väki tanssi ja lauloi niin että talo jytisi ja huonekalut heiluivat. Jälleen sama havainto: ihmiset olivat iloisia ja lämpimiä toisiaan kohtaan, eri tavalla kuin meillä. Yöllä saavuimme majapaikkaamme.

KUVAT 13 – 16. Joshkar Olasta lähtiessä tie oli suorastaan erinomainen, asteittain se huononi. Lähellä Neftkamskin kaupunkia menimme Kama-joen ylitse lautalla. Santapenkalla ei ollut laitureita, lautta vain puskeutui saviselle penkalle ja autojen täytyi ponnistella siitä ylös. Joitakin autoja jouduttin työntämään. Yöllä vierailimme vielä syntymäpäiväjuhlassa, jossa Radis soitti.

Majotuimme *Vjazovkan* kylään, Radisin kotiin. Olimme perillä vasta noin klo 2.30 ja nukkumaan päästiin vasta noin klo 4. Minulle oli varattu oma nukkumatila, muut nukkuivat enemmän tai vähemmän lattialla, siskonpedissä. Kaikki ihmiset olivat vieraanvaraisia ja jotenkin lämpimän ystävällisiä, eivät päällekyävän tungettelevia. Vaikka ulkoiset olosuhteet olivatkin minulle erikoiset, monella tavalla puutteelliset, se ei tunnelmaa haitannut.

10.8.2019

Aamupäivällä, aamiaisen jälkeen lähdimme liikkeelle. Ensimmäinen kohde oli kouluikäisten nuorten leiri, jossa opiskeltiin monenlaisia taitoja, myös laulu- ja soittoperinnettä. Saimme seurata leirin toimintaa. Sen

johtajana toimi Nuriahmetov Fanil' Nurislamovich, joka myös ohjasi lasten perinnelua ja –leikkejä. Leirillä oli myös suomen kieltä osaava käsitöiden ohjaaja, jonka kanssa vaihdoin muutaman sanan suomeksi (kuva). Nuoret myöskin haastattelivat meitä matkamme tarkoituksesta (kuva 19).

KUVAT 17 – 21. Vjasovkan kylässä oli nuorten kesäleiri, sen johtajana oli Fanil' Nuriahmetov, tekstiilityön ohjaajana (kuva 18) Elena Petrova, joka osasi myös suomea.

Leirin jälkeen suuntasimme kylän kulttuuritalolle, missä paikallinen folkloreryhmä valmistautui harjoituksiin. Kyseessä oli haastattelutilanne, jossa tallensimme kaikkien esiintyjien taustatiedot, ja kyselimme kaikilta myös lauluja ja perinnetapoja joita he olivat oppineet lapsuudessaan omilta vanhemmiltaan, isovanhemmiltaan tai muualla opiskellessaan. Ryhmän johtajana toimi Fanil'. Ryhmä esitti perinteisen pääsisäisnäytelmän, jota alueen kylissä esitetään yleisesti. Saimme talteen hienoja lauluja, jota selvästikin vain jotkut tai yksittäiset, vanhemmat ryhmän jäsenet muistivat.

KUVA 22. Vyzovkan kylä ryhmässä lauloivat myös Lidija Ahmadyshina ja Bädžrdian Badamshina.

Harjoitusten jälkeen palasimme majapaikkaan syömään päivällisen, ja sen jälkeen kävimme vielä yhdessä lähellä olevassa, *Vil' gurt* (venäjäksi *Novye Tatyshlyn*) -kylässä, tapaamassa soittajaa, joka esitteli kubyzillä soittamista.

Sitten palasimme takaisin *Vjazovkan* kulttuuritalolle, jossa oli iltamat. Kaikki, esiintyjät ja yleisö osallistuivat juhlaan aktiivisesti. Tunnelma oli jopa riehakas. Valmistellun ohjelman jälkeen tapahtui yhtä pitkä – jopa pitempi – lopetusseremonia, jossa yleisö tanssi ja lauloi, ja jonka päätteeksi esiintyjät ja vieraat syötettiin ja juotettiin.

11.8.2019

Aamutoimien jälkeen kävimme itämarilaisessa *Ardash jal* (ven. *Bajmurzinon*) -kylässä. Se oli 170 km majapaikastamme pohjoiseen. Kunnan rajalla odotti piirin johtaja, kulttuurijohtaja ja lehtimies. Heidän perässään ajettiin kylään, jossa oli kadulla tapahtuva esitys meitä odottamassa. Esiintyvä ryhmä oli nimeltään *Akart*. Sen jälkeen poikkesimme *Monar jal* (ven. *Kajrakovon*) -kylään, jossa kadun varrella oli *Shij pamash* ja *Yžara* -ryhmien esitys. Kadulla oli paljon muutakin väkeä, ohjelmaan kuuluvia palveluita ja myyntikojuja.

KUVAT 23 – 26. Kävimme Mishikin piirin itämarilaisessa Ardash jal ja Monar jal (ven. Bajmurzinon ja Kajrakovon) kylässä 11.8. tallentamassa paikallista perinnettä sekä haastattelemassa ihmisiä. Kuvassa 23 ovat oman ryhmämme lisäksi piirin kulttuuritoimen johtaja Radion Plotnikov (kolmas vasemmalta), piirin johtaja Larisa Aleksandrovna (viides vasemmalta), sekä paikallislehden toimittaja Vyacheslav Kylmijanov (toinen oikealta). Muut kuvat ovat kyläjuhlasta.

Tallensimme esitystä ja tanssimme tietenkin mukana yhteisessä kuviossa. Siirryimme sen jälkeen kuitenkin sisälle ja suoritimme haastattelut siellä. Kyseessä oli siis itämarilainen kylä. *Monar jal* -kylä on *Orvuj* -vuorten lähellä. Ryhmä esitti mm. hautajaisissa lautettavia lauluja, sekä hauskan lusikka-esityksen. Haitaristin nimi oli Jurij Ilikaev. Hän kävi läpi Anatoli Ermakovin kanssa säästyskuvioita.

KUVAT 27 ja 28. Shij pamash-ryhmä esitti sisätiloissa meille ohjelmistoaan.

Palasimme tallennusten jälkeen majapaikkaamme, *Vyazovkan* kylään. Illaksi oli lämmitetty sauna, jossa kävimme mielellämme. Sauna oli talousrakemuksen sisällä oleva huone, seinät mustat, kiuas kertalämmitteinen, kuitenkin uloslämpivä. Lauteena oli kiukaan vieressä oleva pöytämainen taso, johon asetui siten että Anatoli Ermakov meni taakse, minä ja Radis istumme reunalla jalkoja roikottaen. Kävimme välillä vilvoittelemassa ja ottamassa siemauksen kaljaa. Sitten vastottiin ja pestiin. Minä lähdin tässä vaiheessa, toiset jäivät vielä saunaan. Täällä on tapana käydä useita kertoja – saamani vastauksen mukaan normaalia on käydä neljä kertaa – löyöhuoneessa yhden saunomisen aikana. Vasta (udmurtin kielellä *ven'yk*) ei ollut vitsaksella sidottu, vaan narulla.

12.8.2019

Heräsin aikaisin aamulla, jo 5.30 ja aloin kuvattujen tiedostojen järjestämisen. Tietokoneella oleva tila oli aivan täynnä, joten piti löytää uusi tallenusväline, uusi, mielellään 2 tb:n muistikortti, jonne alkaisin siirtää tallenteita. Ehdin hyvin hoitaa pakkaamisen ennen aamupalaa. Myös siitä piti saada dokumentti rajaviranomaisille, että olen asunut tässä kylässä nämä päivät.

Olin edellisenä päivänä luvannut kutsua *Vyazovkan* folkloreryhmän Sommeloon, ja siitäkin piti vielä vaihtaa tietoja ryhmän johtajan kanssa.

Hoidimme majoitusdokumentin ja muut velvollisuudet, pakkasimme auton, hyvästelimme isäntäperheen ja lähdimme matkaan.

Ajoimme ensin *Neftkamskin* kaupunkiin, ruokailimme Radisin veljen perheen luona. Lähdimme sitten kohti Udmurtiaa ja *Izhevskia*. Irina oli vastassa, ja keskustelimme mm. Runolaulu-Akatemian ja Izhevskin instituutin välisestä sopimuksesta. Päätimme että se pitäisi uudistaa, mm. sen vuoksi että RA on itsenäistynyt, eikä enää Juminkeon yhteydessä toimiva laitos. Samanaikaisesti kun neuvottelin Irinan kanssa, toiset saivat ostettua uuden 2 tb:n muistikortin.

Menimme syömään, ja siellä meidän joukkoon liittyi Nadja Shudegova. Olimme molemmat ilahtuneita tapaamisesta. Hän olisi vielä *Možgan* alueen tapaamisessa mukana, 14. päivänä, eli parin päivän kuluttua.

Lähdimme sitten kohti *Vavožin* kaupunkia. Siellä meidät otti vastaan Natalja Krasil'nikova, jonka olin tavannut kauan siten Petroskoissa. Hän oli Alevtinan ensimmäisen koulutaman ryhmän jäsen. Nadja Shudegova tuli mukaan myös. Tallensimme kolmelta paikalliselta ryhmältä ja kahdelta iäkkäämmältä henkilöltä sekä haitaristilta laulua, tanssia ja esityksiä, sekä söimme heidän kanssaan kulttuuritalossa.

KUVAT 29 ja 30. *Vavožin* kaupungissa esittäytyi neljä eri ryhmää, udmurtilaiset *Boljak*, *Guždor* ja *Gerber*, ja *Valan* –ryhmät.

Korjasin tallennuslaitteissa olevia puutteita jäämällä pois museokierrokselta ja sen sijaan tekemällä kopiointeja uudelle kovalevyllä.

Illalla majoituimme leirintäalueen mökkiin. Paikallinen opastaja osoittautii hyväksi laulajaksi, ja vietimme melko riehakkaan illan laulaen ja soittaen. Sain talteen mm. bylinaa.

13.8.

Aamutoimien jälkeen menimme takaisin *Vavožin* kulttuuritalolle ja työskentelimme siellä vielä noin 2 tuntia, tehden haastatteluja.

Vavožista jatkoimme matkaa *Votkinskin* kaupunkiin. Siellä ensimmäinen kohde oli Tsaikovskin museo. Hänhän oli syntynyt kaupungissa, ja asunut siellä (muistaakseni) kahdeksanvuotiaaksi saakka. Hänen kotitalostaan oli tehty museo. Tsaikovskin perheen isä oli varakas teollisuusjohtaja *Votkinskissa* 1830-luvulla.

*KUVAT 31 ja 32. Pjotr Tsaikovskin lapsuudenkodista *Votkinskissa* oli tehty museo. Kodin ympärillä olevat rakennukset oli ehkä myöhemmin yhdistetty museoon, mutta varsinainen koti oli alkuperäinen.*

Museon jälkeen menimme kaupungin keskustaan, söimme ja siirryimme erittäin vaikuttavaan kulttuuritaloon. Siellä meitä odotti kolme eri ryhmää. Kaikki esittelivät meillä ohjelmistoaan. Haastattelimme kaikkia erikseen ja sen jälkeen vielä esitimme omat, lyhyet ohjelmamme. Sitten syötiin yhdessä.

*KUVAT 33 JA 34. *Votkinskin* kulttuuritalo *Jubilejnyj*, oli kaupungin vaikuttavin rakennus. Siellä esittäytyi kolme eri ryhmää sekä yksittäisiä muusikkoja.*

Ryhmät olivat hyviä. Erityisesti mieleen jäi yli 90-vuotiaan mummon reipas esiintyminen. Hän osasi myös vanhoja lauluja, joita muut eivät aina tunteneet. Hänen kanssaan samassa ryhmässä oli niin ikään vanhemmalla mummolla olo käytössään nykyaikainen Cajon-instrumentti, jonka päällä istutaan ja johon lyödään käsillä. Ryhmän esitykset olivat oikein eloisia. Tilaisuudessa esiintyi myös Krezin soittaja, jonka kanssa vaihdoin osoitetietoja.

KUVAT 35 – 37. Votkinskissa vaikuttavimmat esitykset olivat kolmen iäkkään mummon esitykset, vanhin heistä oli 90-vuotias. Myös harmonikansoittaja oli räiskyvä persoona, Turagai-ensemblen johtaja Sergej Trofimov. Kuvassa 35 Marianna Jambartseva, Anna Dimitrieva (90-v) ja Pekka HH. Kuvassa 36 edellisten lisäksi Tatjana Samarina (keskellä, soittaa tahonia). Kuvassa 37 Krezin soittaja Elena Karakulova.

Lopussa otimme tietenkin yhteiskuvan. Silloin vieressäni ollut laulaja, joka osasi vähän englantia, esittäytyi urheilijaksi, hiitäjäksi. Hän sanoi olevansa nyt valmentaja. Kuvaa otettaessa hän reipasotteisesti otti minut viereen ja veti käteni hänen kaulansa ympäri, painoipa vielä sen selkeästi omalle rinnalleen. Yritin siirtä kättä, mutta hän piti lopulta siitä kiinni, etä se pysyi siinä. Aivan lopuksi vielä tietenkin tanssia.

KUVAT 38 JA 39. Yhteiskuvia Votkinskin kulttuuritalolta.

Majoituimme Dmitry Cherygovin perheessä. Talo oli uusi, itse asiassa keskeneräinen, melko iso. Nukuin yläkerrassa lattialla siskonpedissa kolmen muun miehen kanssa.

14.8.2019

Aamulla menimme haastattelemaan kahdta iäkästä mummoa, yksityiskoteihin. He molemmat olivat pukeutuneet kansallispukuihin ja olivat hyviä ihmisiä. Kaikki haastatteluthan me tehtiin kansallisella kielellä,

eli tässä tapauksessa udmurtiksi. Poikkeuksellisesti nyt keskeisenä haastattelijana oli Valentina Cherygova, paikallinen kultturiaktivisti.

KUVAT 40 JA 41. Votkinskissa haastattelimme myös Anfisa Petruninaa ja Tamara Trefilovaa heidän omissa kodeissaan. Haastattelut tehtiin heidän äidinkielellään.

Lähdimme sitten *Votkinskista* kohti *Izhevskiiä*. Siellä haastattelimme kahta miestä, Evgeniy Vasinskinia ja Nikolai Yamakovia, jotka olivat kansallisuudeltaan Mareja. He esiintyivät vaaleissa asuissa, olivat hyviä muusikkoja ja ystävällisiä ihmisiä.

KUVAT 42 – 44. Izhevskissä haastattelimme ja laulatimme kahta marilaista miestä, Evgeniy Vasinskinia ja Nikolai Yamakovia.

Sielä suuntasimme *Mozhgan* alueelle, jossa Nadja Shudegova oli jo odottamassa. Ensimmäinen oli tarkoitus syödä, mutta kun ravintola olikin kiinni, ajoimme seuraavaan kylään, *Nyshi-Kaksi (ven. Bol'shie Sibyn)* -kylään. Siellä meille esiteltiin merkityksellinen lähde, ja sen ympärille tehty pieni nähtävyys. Tuli sellainen tunne, että paikka on ollut puhä palvontapaikka jo ennen kristillistä aikaa.

Menimme Sibiun kylän kulttuuritalolle, jossa haastattelimme paikallista, *Mardžan* ryhmää. Sen johtaja Elena Sergeeva tuntui olevan hyvin kulttuuritietoinen henkilö.

KUVAT 45 JA 46. Mozghan alueella kävimme **Nyshi-Kaksi** (ven. Bol'shie Sibyn) -kylässä. Siellä tutustuimme pyhään lähteeseen sekä Mardžan-ryhmään, ja sen johtajaan Elena Sergeevaan (kuvassa oikealla).

Lähdimme sieltä vielä Mozghan keskustaan, jossa meillä oli majoitus jonkinlaisessa asuntolassa. Pidimme ryhmän ja Nadjan kanssa vielä istunnon ennen nukkumaan menoa. Mielessäni pyörivät suunnitelmat seuraavan kesän Sommelson Veneäjä-teemaan.

15.8.2019

Heräsin aamulla aikaisin, kirjoittelin muistiinpanoja kenttäpäiväkirjaan ja huolsin varusteita. Aamiaisen jälkeen lähdimme kohti Kyl'myž (ven. Kil'mez'n) -kylää, Vjatka Poljanyn alueella. Kylässä söimme ensin yhdessä ulkona, Kyl'myž mari –ryhmän kanssa, sitten haastateltiin heitä ja lopuksi laulettiin yhdessä ulkona.

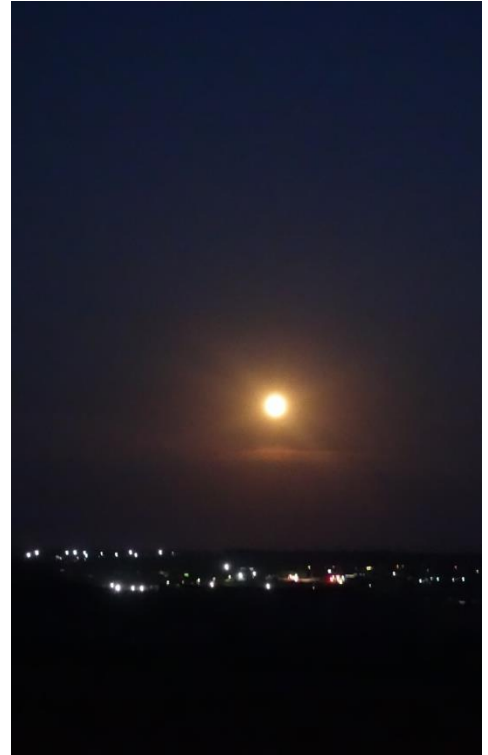
KUVAT 47 – 49. Kyl'myž -kylässä tallensimme lauluja Olga Morozovalta, Nadežda Vahrusevalta, Zoya Shampurovalta, Antonina Lipatovalta ja Arsentiy Sevastjanovilta. Heillä oli valkoisten asujen lisäksi myös mustia vaatteita. Huomaa myös jalassa olevat säärystimet ja jalkineet.

Lähdimme sieltä jatkamaan kohti seuraavaa paikkaa. Melko pian tie muuttui hyvin huonokuntoiseksi, ja matkanteko hidastui huomattavasti. Lopulta, ajettuamme pari tuntia, varmaan noin 10 km/tuntivauhtia, tulimme Vjatka-joelle. Sitä edelsi pitkä kosteikkoalue joen rannalla. Joki oli vaikuttavan iso. Sen ylitse pääsi ainoastaan lautalla, joka kulki oman aikataulunsa mukaan. Auringonlasku Vjatka-joen varrella oli vaikuttava.

KUVAT 50 – 52. Vjatka-joen ylitys oli mieleen jäävä operaatio. Huutelimme toisella rannalla tovin, ennen kuin ymmärsimme että lautta kulkee oman aikataulunsa mukaan. Joki oli iso, ja virta tällä kohdalla voimakas. Vastarannalla olevan talon silhuetti vaikutti muinaiselta linnalta (ehkä se olisin?). Etsin kameran valotusohjelmalle edullisinta suuntaa, ja ison kuvan maisema löytyi viimeisten auringonsäteiden valaisemalta rannalta, missä poika oli onkimassa.

Koska oli kulunut niin paljon aikaa huonon tien ja lauttan odottamisen vuoksi, päätimme majoittua tien varressa olevaan matkakotiin.

KUVAT 53 JA 54. Koko ryhmämme kuvattuna Vjatkan rannalla 15.8.2019. Vasemmalta: Radis Gainiatov, Mariia Ostapenko (molemmat Petroskoin konservatoriosta), Anatoli Ermakov (Joshkar Olan konsertavtorio), Alevtina Voitovitsh (Petroskoin konservatorio) ja Pekka Huttu-Hiltunen (Runolaulu-Akatemia).

16.8.2019

Aamutoimien jälkeen jatkoimme matkaa *Kugu Ketek* (ven. *Bol'shoi Kitjak*) –nimiseen kylään. Siellä oli monta vaikuttavaa elämystä odottamassa. Vastassamme oli iäkäs, mutta hyväkuntoinen mies, Nikolai Ivanovitsh Zaitsev, joka opasti meidät talonsa luokse. Talo oli siistin mukulakivikadun varrella. Myöhemmin kuulin että se olisi jopa 500 vuotta vanha, Siperiaan aikoinaan karkotettujen rakentama.

Heti ensimmäiseksi menimme talon puutarhaan, sieltä puron varteen ja lopulta kylän takana olevalle korkealle harjulle. Päivä oli lämmin, kukat kukkivat, omenapuut olivat täynnä kypsiä omenoita, kasvimaalla kasvoi kaikenlaisia herkuja alkaen perunoista ja porkkanoista ja päätyen monenlaisiin marjoihin ja kurpitsoihin. Sanoinkin matkatovereillemme että tämän on kuin Paratiisi. Täällä on kaikkea!

KUVAT 55 JA 56. Kugu Ketek –kylän 500 vuotta vanha mukulakivikatu ja Nikolai Ivanovitshin runsas kasvima.

KUVAT 57 – 59. Nikolain talon takana oli kuvauksellinen puro, sekä sen takana korkea kukkula (tai harju) jonka päältä näki niin kauas kuin silmä siintää.

Palasimme kylään ja lähdimme heti autolla vielä katsomaan paikkoja. Ylitimme pienen joen autolla ajaen, ja ohitimme muistomerkin. Saavuimme kylän pyhälle, *Jumo-Oto* –nimiselle, pyhälle paikalle. Nikolai ensimmäiseksi kävi tervehtimässä omia esi-isiään alueella, ja tuli sitten vasta selostamaan meille paikan merkitystä.

KUVAT 60 – 62. Joen ylitys Kugu Kdetek -kylässä. Vanhalla pyhällä paikalla Nikolai tervehtii sukulaisiaan ensiksi. Hän lähestyi putaa aivan samalla tavalla kuin tuttua ihmistäkin tervehditään. Ensiksi otetaan hartioista kiinni, ja sanotaan tervehdys, sitten halataan.

KUVAT 63 JA 64. Kugu Ketek -kylässä pyhä lehto on käytössä, siellä on pöydät ja varustukset valmiina juhlatilaisuuksia varten.

Paikka oli Nikolain kertoman mukaan kylän aktiivisessa käytössä. Siellä järjestetään Useita kertoja vuodessa seremonioita, joissa kyläläiset tervehtivät esi-isiä ja samalla tapahtuu uhrieläinten teurastus ja ruokailu. Erityisen suuri juhla on 12. heinäkuuta. Olisi mukava päästä silloin vierailemaan kylässä.

Paluumatkalla pysähdyimme toiselle muistomerkillä, johon Nikolai myös suhtautui hartaudella. Ensiksi hän tervehti koskettelemalla patsasta ja mahdollisesti puhui sille hiljaisella äänellä. Sitten hän kiersi patsaan myötäpäivään kolme kertaa, ja kosketeli uudestaan. Sitten hän siirtyi seuraavan – pienemmän – merkkipaikan äärelle ja teki samat asiat. Jotenkin ymmärsin että kysymyksessä olisi pariskunta, mies ja nainen. Ja että isompi olisi Nikolain esi-isä ja pienempi hänen vaimonsa. Hän pyysi meitäkin tervehtimään muistomerkkejä ja niiden kautta esi-isiä, minkä teimmekin.

KUVAT 65 JA 66. Kylän hautausmaan vieressä on toinenkin yhä paikka, jossa on oheinen reliefi. Se on ilmeisen uusi, mutta siihenkin suhtaudutaan vakavasti, suoritetaan tervehdykset ja asianmukaiset menettelyt.

Siirryimme sitten taloon sisälle. Söimme isäntävään tarjoaman aterian ja samalla suoritimme jo haastattelua. Nikolai oli myös haitarinoittaja ja laulaja, joka osasi monia paikallisia vanhoja lauluja. Hän lauloi niitä voimakkaalla, omintakeisella, puristeisella äänellä. Muut paikallolijat – pääasiassa hänen vaimonsa, lauloi myös, mutta tavanomaisemmalla äänenmuodostuksella. Perheessä oli lapsenlapsia, joista pienin puettiin myös kansallispukuun. Hän tavattoman ihastuttavan näköinen, ujo pieni tyttö. Ainosataan hänen isosiskonsa ja isovanhempansa saivat hänet syliinsä.

KUVAT 67 – 71. Nikolai Zaitsevin ja hänen vaimonsa Tatjanan Zaitsevan kotona söimme hyvän aterian perinteisine lättyineen ja ruokaryyppyineen. Nikolain perhe nuorimpia myöten oli asialleen omistautuneita

perinteen aktiivisia ylläpitäjiä ja säilyttäjiä. Kuvassa 67 myös kyläpäällikkö Vladimir Mayorov sekä More-Kitayskogo –kylän kirjastonhoitaja ja kulttuurityöntekijä Raisa Zaitseva.

Talon emäntä Tatjana Zaitseva kertoi että Ildiko Lehtinen on käynyt heillä kaksi kertaa ja myös muita suomalaisia. Pyysin lopuksi että emäntä sanoisi terveisiä videokameran kautta Ildikolle, minkä hän tekikin.

Ajoimme seuraavaksi vielä toiseen, Kyan Ener (ven. Kiner') - kylään, jossa oli kolme mummoa pukeutuneena odottamassa meitä. He eivät olleet kovinkaan kouliintunut ryhmä, koska useissa lauluissa heillä tuli katkoksia ja piti keskustella miten se oikein menikään. Siitä huolimatta – tai oikeastaan sen vuoksi – haastattelu oli mielenkiintoinen ja saimme jälleen uutta tallennettavaa. Kaikki keskustelut käytiin tietenkin marin kielellä.

KUVAT 72 JA 73. Tuimannäköiset mummot kuvassa ovat Raisa Vinokourova, Lidija Mosolova ja Anna Akmazikova, Kyan Ener - kylästä.

Jatkoimme matkaa iltaa myöten, ja tulimme Sernuriin, jossa yövyimme.

17.8.2019

Sernurissa oli kyläjuhla, johon meitä oli pyydetty esiintymään. Menimme ajoissa juhlapaikalle odottamaan. Odotusta kesti pari tuntia, ja sitten pääsimme esittämään ohjelmamme torilla olevalle ulkoilmalavalle. Ilma oli sateinen, mutta onneksi se taukosi juuri ennen meidän vuoroa. Minä lauloin torilla noin 4 minuutin katkelman Väinämöisen polvenhaavaa (koska ajattelin että jotkut ehkä tunnistavat laulun seasta Väinämöisen). Marin tasavallan presidentti seurueineen oli kuuntelemassa, ja tietenkin paikallista yleisöä. Muu ohjelma oli operetti- ja iskelmävoittoista, venäläiseen karaoke-tyyliin. Meidän ryhmämme esitys oli paras, tyylikäin kaikista.

KUVAT 74 - 76. Sernurin 100-vuotisjuhlassa esiinnyttiin pienellä ohjelmassa. Kaupunginjohtaja kehui esitystä jälkikäteen. Muu ohjelma oli tyypillistä venäläistä. Lasten ja nuorten rytmikkäitä tanssiesityksiä sekä iskelmä- ja operettilaulajien karaokelaulamista.

Torijuhlan jälkeen menimme ravintolaan jossa meille tarjottiin ruokailu. Viereisessä huoneessa oli herroja myös juhlaaounalla. Hetken kuluttua Alevtina jo kutsui meidätkin sinne, ja siellä alkoi toinen juhla. Hämmästykseni, Alevtina haastatteli heidätkin samalla tekniikalla kuin laulajia. Ja, herrat kiltisti kertoivat nimensä, syntymävuotensa ja –paikkansa, sekä miten kotona laulettiin tai soitettiin. Jotkut myös lauloivat nauhalle omassa lapsuuden kodissaan lauettuja lauluja. Lopulta, ennen lähtöä juhlat hieman yltyivät runsaiden vodkamaljojen tahtiin äänekkäiksi ja minäkin sain *Sernurin* piirin johtajalta pysyvän kutsun tulla vieraaksi myöhemminkin. Hän oli kuulemma vaikuttunut erityisesti minun esiintymisestäni. Hän sanoi että tunsin miten minun sieluni oli siinä mukana. Vielä suuremman huomion saivat seurueemme naiset, erityisesti Mariia, jonka edessä yksi esiintyjistä – operettisankari – esitti kaikki elkeensä. Hän lauloi, syyteli kädelle, polvistui Mariian eteen, vaati ystävän maljaa ja suudelmaa, seurasi lopulta kadulle ja esitti kihlasormuksen vaihtamista Mariian kanssa. Sain sis näytteen venäläisestä yliteatraalisesta kosiskelusta.

Ajoimme illaksi erilliseen kesänviettopaikkaan, jossa oli lähipiirin kesken iltamat. Söimme, saunoimme ja pidimme hauskaa. Varmaan kaikki muut, paitsi minä, tanssivat ja lauloivat. Olin vähällä joutua nukkumaan karhun kanssa samassa huoneessa, mutta pyynnöstäni se siirrettiin toiseen huoneeseen. Aamulla se oli jo ulkona, kun menin aamu-uinnille. Lomapaikan vieressä olevan järven takana näkyi sen kylän pyhä paikka. Mietin jo hetken uimista järven poikki, jotta pääsisin käymään siellä, mutta jätin tällä kertaa tekemättä.

KUVAT 77 ja 78. Vietimme mukavan illan Mari Pižain kylässä, perhepiirissä. Huomaa saunaterassin kaiteella lepävä karhu sekä toisessa kuvassa näkyvä pyhä lehto.

18.8.2019

Aamulla lähtö vei yllättävän paljon aikaa. Ilmeisesti täälläpäin maailmaa on tapana, että lähtöä tehdään jopa useita tunteja, ja välillä kokoonnutaan pieniin ryhmiin keskustelemaan. Minä, joka en osaa maria enkä riittävästi venäjää, jäin luonnollisesti ulkopuoliseksi tarkkailijaksi. Hyvästijättö ottaa aikansa, kun kaikkia pitää jututtaa ja halata.

Seuraavaksi mentiin pieneen *Pyncherjuma* –nimiseen kylään, jossa pariskunta Elizavjeta Alekseevna Berezina (Liisa) ja Valerij Grigorievitsh Jambarshev (Valeri) ottivat meidät vastaan kodissaan. Syötiin ja

nauhoitettiin lauluja. Heidän kotinsa oli silmiinpistävän siisti, piha hyvin hoidettu ja erinomaisessa järjestyksessä. Saimme Liisalta hienoja lauluja.

KUVAT 79 ja 80. Valerin ja Liisan hyvin hoidettu koti oli päältä ja sisältä kaunis.

Samana päivänä ajoimme vielä *Kel'maksola* -kylään, jossa Ermakovin perhe asui. Anatolin (joka oli mukana osan tutkimusmatkaa) isä, Leonid Serafimovitsh Ermakov, oli hanuristi ja folkloreryhmän vetäjä omassa kylässään. Heidän haastattelunsa keskittyi luonnollisesti enemmän harmonikan ympärille, mutta myös lauluja saatiin. Tavan mukaisesti, meidät syötettiin ja juotettiin ennen kuin pääsimme lähtemään kohti seuraavaa paikkaa.

KUVAT 81 JA 82. Leonid Serafimovitsh Ermakov oli kylän muusikko, harmonikansoittaja joka johti myös Muro arshash -ryhmää.

Illtamyöhällä ajoimme vielä *Joshkar Olan* lähelle, *Srednee Azjakovon* kylään, missä asui hunajan viljelyä harrastava Andrei Afanas'ev. Söimme vielä illallisen ja sitten nukuimme.

19.8.2019

Seuraavana aamuna kävimme Andrein hunajatarhalla. Hunajan tuotanto on tärkeä elinkeino Marinmaalla. Tuli mieleen, miten runolaulussa, eteläisemmillä alueilla on laulettu mehiläisestä joka tuo voiteita vaivoihin.

Seurasimme hunajan keruuta pesistä, miten se pakataan purkkeihin, ja myös, miten hunajaa erotetaan lingolla vahakennoista. Saimme kaikki mukaamme pari purkilista hunajaa.

KUVAT 83 JA 84. Andrei Afanas'ev näytti meille miten hunajaa viljellään, kerätään ja lingotaan.

Hunajatarhalta ajoimme *Joshkar Olan* keskustaan, jossa katselimme hieman paikkoja, ja sen jälkeen menimme paikalliseen Venäjän tiedeakatemian tutkimuskeskukseen. Siellä useampikin tutkija tervehti meitä suomen kielellä; ”Hyvää päivää, hauska tutustua”. Keskustelut käytiin kuitenkin venäjäksi, ja tulkkina toimi Larissa Kalashnikova, joka oli ollut Suomessakin opiskelemana ja oli aikaisemmin opettanut suomen kieltä paikallisessa yliopistossa.

Tapaamiseen oli kutsuttu useita tutkijoita, myös eläköityneitä. Yksi heistä kysyi: ”Mitä kuuluu Timo Leisiölle?” Kerroin että tietääkseni hyvää, Timo on eläkkeellä Tampereen yliopistosta mutta toimii aktiivisesti tutkimuksessa edelleen.

Tapaamiseen osallistuivat mm. Ljudmila Jakovlevna Grigorieva, Maria Klyucheva ja Oleg Sergeev. Puhuimme myös mahdollisuudesta tehdä sopimus Runolaulu-Akatemian kanssa, samalla tavalla kuin on mm. Mordvan valtionyliopiston kanssa tehty. Kysymykseen tulisivat lähinnä tutkijoiden vieraileminen toistensa seminaareissa ja mahdollisesti julkaisut. Kerroin että RA:n seuraava kansainvälinen seminaari koskee kertovia lauluperinteitä, ja pidetään Helsingissä loka-marraskuun vaihteessa. Kerroin myös, että olen tulossa *Kazanin* seminaariin marraskuussa, ja usea paikalla olleista totesikin, että siellä tavataan sitten. Kuvassa mm. Ljudmila Jakovlevna Grigorieva ja Natalia Valer'evna Mushkina.

KUVA 85. Vierailu Joshkar Olan tutkimuskeskuksessa oli erittäin mukava ja mielenkiintoinen. Paikalla oli lähes 10 tutkijaa. Tosin, osa heistä lähti pois ennen kuin otimme yhteisiä valokuvia. Kuvassa varapuheenjohtaja Ljudmila Jakovlevna Grigorieva sekä musiikin tutkija Natalia Valer'evna Mushkina.

Illalla ajoimme *Tashnurin* kylään, jossa oli konsertti. Se oli todellinen menestys. Yleisö eli mukana marinkielisissä lauluissa ja tansseissa, tömisteli ja vaati ylimääräisiä.

KUVAT 86 – 89. Konsertissa, Tashnurin kylässä Radis ja minä esitimme runolauluohjelmaa.

20.8.2019

Yövyimme siis *Tashnurin* kylässä. Tallensimme aamulla vielä paikallista ryhmää kulttuuritalolla.

KUVAT 90, 91 ja 92 (seuraavalla sivulla). Tashnurin ohjelmaryhmä esitti meille ohjelmistoaan, johtajansa Aleksei Nikolevich Družinin ja haitarin soittajan Vasiliy Nikolaevich Fedorov johdolla.

Tämän jälkeen seuraava kylä oli *Rush Shaira* (ven. *Sharipoksad*) -kylässä, jossa oli erityisesti harmonikansoiton perinnettä. Saimme sieltäkin paljon sellaista mitä ei aikaisemmissa kylissä ollut. Yhtä aikaa oli ajoittain jopa viisi harmonikkaa soimasa.

KUVAT 93 JA 94. *Rush Shaira* -kylässä pääosassa olivat harmonikat. Kuulimme Nikolaev Vladimir Pavlovich, Vasil'ev Evgeniy Gur'evich, ja Vasil'eva Tatjana Evgen'evna soittavan.

Kylässä oli myös erikoinen luonnonmuodotelmä, syvä kuoppa joka oli romahtanut joitakin vuosia sitten. Sitä kutsuttiin Meren silmäksi. Siihen liittyi hukkuneen tytön legenda: Tyttö oli hukkunut, ja sukeltajien avulla etsittiin häntä. Lopulta tuotiin shamaani paikalle, ja hän teki taikojaan. Hän ennusti että tyttö löytyy vuoden kuluttua. Niin tapahtui (juttu kerrottu täysin muistinvaraisesti useita päiviä myöhemmin).

Illaksi ajoimme jälleen *Sernurin* kylään, jossa yövyimme vielä yhden yön.

21.8.2019

Hyvästelimme isäntäväen, Alekseini ja Innan sekä nuoren Annan. Lähdimme kohti *Joshkar Olaa*, Siellä söimme Anatoli Ermakovin asunnossa ja sen jälkeen kiertelimme keskustan komeissa kortteleissa. (kuvia seuraavalla sivulla).

Ostimme matkamuittoja, ja kävimme vielä tapaamassa synnytyssairaalassa Alevtinan siskoa. Illan suussa Mariia, Ksenja ja minä astuimme junaan. Toiset tulevat autolla *Petroskoihin*. Junamatka sujui mukavasti.

Neljäntenä jäsenenä osastossamme oli fysiikan professori, joka oli kiinnostunut matkastamme. Söimme iltapalaa ja joimme teetä, ja lopulta nukuimme *Moskovaan* asti.

KUVAT 95 JA 96. Joshkar Olan keskustassa on uudistettu alue joen rannalla, mitä ilmeisemmin näyteikkunaksi matkailijoille rakennettu. Siellä on paljon kirkkoja ja kulttuurirakennuksia. Toisessa kuvassa matkaseurueemme on rautatieasemalla viimeistä kertaa kokonaisena koossa. Mukaan kuvaan tuli pari kultturivaikuttajaa, jotka tapasimme asemalla.

22.8.2019

Moskovassa odottelin rautatieasemalla, kun Ksenja ja Mariia jättivät liiat matkatavarat Leningradin asemalle säilöön. Sitten ajoimme taksilla Ismailovoon, Beta hoteliin, josta olin varannut huoneen. Kävin suihkussa ja vaihdoin vaatteet. Lähdimme sitten kaupungille, ja lopulta keskustaan. Söimme Gumin stalovaja 57:ssä. Minulle tuli vatsavaivoja, ja sovimme että palaan heti hotellille.

Otin taksin. Vatsa oli kipeä. Kuljettaja näytti jotakin lappua, josa oli taksat. En ajatellut sitä sen kummemmin, ainoastaan että varman on luotettava kun taksat näytetään. Perillä kaikki osoittautii päinvastaiseksi. Hän vaati 7500 ruplaa matkasta, jonka aamulla olimme tehneet 700 ruplala! Protestoin, mutta vatsan vääntäessä en voinut muuta kuin maksaa. Otin kuitenkin kuvan taksalapusta. Auton poistuessa en ehtinyt ottaa rekisterikilvestä kuvaa, poistuin vain huoneeseen.

Illan mittaan vatsakipu hellitti hieman, ja luulen että kyseessä oli pitkän istumisen ja väsymisen yhteisvaikutus. Nukuin yön jokseenkin hyvin.

23.8.2019

Olin sopinut tapaavani Maria Molchakovan klo 13 hotellilla. Hän saapui, ja keskustelimme noin 1,5 tuntia aineettoman kulttuuriperinnön suojelusta Venäjällä ja yleisesti. Kävimme läpi mahdollisuuksia tavata eri tahoilla asiasta tietäviä ihmisiä. Sovimme, että maanantaille Maria yrittää järjestää tapaamisen professori Funkin kanssa. Myöhemmin Maria soittikin, että tapaaminen olisi klo 11.30 yliopistola. Hienoa!

24. ja 25.8.2019

Käytin kaksi päivää pääasiassa tämän matkapäiväkirjan puhtaaksikirjoittamiseen. Jonkin verran pesin pyykkiä ja kävin ulkona kävelemässä. Sununtaina kävin keskustassa, pyrin menemään myös Pulaiselle torille, mutta se oli suljettu, ja olisin ostanut lipun siellä tapahtuvaan sotilasmusiikin festivaaliin, mutta tapahtuma oli loppuun myyty. Tyydyin kierelemään katuja muuten.

KUVAT 97 JA 98. Moskovan keskustassa oli vilinää sunnuntaina 25.8.

26.8.2019

Aamulla herätyskello soi jo klo 7.15. Kävin suihkussa, pakkasin ja kävin aamupalalla. Menin resepsiooniin ja kyselin taksia. Aluksi vastattiin että kestä ainakin 40 minuuttia. Kun tinkasin, lopulta virkailija lupasi hotaa asian 5 minuutissa. Raahasin kaikki laukkuni ulos, ja odotin. Kun 15 minuutin kuluttua ei ollut tullut mitään, soitin Jandexin numeroon. Soitin vielä kaksi kertaa. Sitten olin jo hieman hermostunut ja yritin mennä vain yhteen paikalla olevaan taksiin, vaikka se ilmeisesti ei ollutkaan se jonka olin tilannut. Kun olin saanut kaikki tavarani sisään, vierelle tuli taksi joka ilmeisesti kyseli minua (tai Leningradin asemalle menevää henkilöä) ikkunasta. No, minä purin kaikki kahdeksan laullua uuteen taksiin, ja lähdettiin. Taksi ajoi hurjasti ja aggressiivisesti. Hän otti vain 500 ruplaa, kuten oli sovittu. Perillä oli ”kantaja” tarjoamassa apuaan. Otin apua vastaan, kun oli kiire ja kahdeksan laukkuja. Niinpä hän joustavasti kantoi osan laukuista ja ohjasi minutkin suoraan säilytyslokeroille. Paikalla oli joukko ihmisiä, mutta oppaani ohitti kaikki kylmästi ja kieri luukun toiselta puolelta suoraan asioimaan. Sain lokeron, joka toimi huonosti. Jälleen asiantunteva oppaani hoiti asian. Näin sain kaiken sisään. Yritin maksaa hänelle 500 ruplaa (jonka taksikin oli ottanut), mutta hän vaati enemmän. Annoin lopulta 1500, minkä hän hyväksyi.

Menin nopeasti metrolle, ja kysyin infotiskistä miten pääsen osoitteeseen Lenin prospect 14. Henkilö ohjasi minun menemään Yuko-jotakin –asemalle. Menin sinne – aika kaukana – ja aseman ulkopuolella yritin googlettaa osoitetta. Se osoittikin noin 10 km:n päähän! Soitin heti Marialle, ja hän neuvoi metrolla oikean osoitteen. Piti siis nopeasti palata ja mennä toiseen osoitteeseen.

Ehdin tehdä tämän kaiken ajoissa, mutta sitten mun Maria tuli – hieman myöhässä – hän olikin jo lykännyt tapaamista. Menimme tiedeakatemiaan, seikkailtiin vähän aikaa kulkuluvan kanssa, ja lopulta päästiin sisään.

Professori Dmitri Funk oli ystävällinen ja heti valmis auttamaan aineettoman kulttuuriperinnön asiassa. Kävimme hänen kanssaan noin tunnin pituisen keskustelun, ja lupasimme vielä palata asiaan. Teimme jopa toimintasuunnitelman eri vaiheineen. Funk lupasi kirjoittaa puoltokirjeen aloitetta varten.

KUVAT 99 JA 100. Venäjän tiedeakatemia Moskovan päätoimipaikassa minulla oli mahdollisuus tavata professori Dmitri Funkin kanssa, joka on, paitsi etnologian ja antropologian osaston johtaja, myös Jakutian eepisen laulun tutkija ja erityisen kiinnostunut aineettomasta kulttuuriperinnöstä. Hän lupasi tukensa ajatukselle saada aikaan yhteinen hakemus runolaulua koskien.

Sitten söin vähän pienessä kuppilassa, lähellä tiedeakatemiaa, ja palasi keskustaan. Yllättäen Gum:ssa ei ollut internet-kahvilaa, joten kävelin reppuineni kauemmaksi. Lopulta löytyi pieni mukava paikka, ja jäin tänne kirjoittamaan tätä, ja odottamaan Dmitry Paramonovin saapumista Stalovaja 57:ään.

Dmitry saapui noin klo 17.10, ja istuimme juttelemassa puolitoista tuntia. Olin sopinut tapaamisen Stalovaja 57:ään, koska se oli paikka jossa olen ollut muutaman vuoden völein aina vuodesta 1981 lähtien. Siihen aikaan tosin GUM oli erilainen, samoin koko Venäjä. Tuossa stalovajassa on kuitenkin hipaus vanha tunnelmaa. Keskustelimme mahdollisuudesta, että Dmitry voisi tulla Sommelson 2020 opettamaan ja konsertoimaan bylina-ohjelmalla. Sovittin että vaihdetaan sähköposteja.

KUVA 101. Tapasin bylinan taitajan Dmitri Paramonovin legendaarisessa Stalovaja 57:ssä. (Olen käynyt ko. paikassa ensimmäisen kerran syömässä kesällä 1981).